

'SCHAMELE OVERSCHOTTEN'

'kan hieruit het volgende geconcludeerd worden:

- a. de Japanners hebben geen of niet alle radio-ontvangsttoestellen in beslag genomen;
- b. zij hebben geen of niet alle Europeanen geïnterneerd;
- c. er is contact tussen de Europeanen;
- d. er worden buitenlandse radio-uitzendingen opgevangen;
- e. de geest van verzet leeft' –

die vijfde conclusie lag in de lijn van die welke eerder was getrokken: dat de militaire tegenstand op Java voortduurde.

Dat laatste werd door de drie Nederlanders die in juli '42 van Java wisten te ontsnappen: C. C. van der Star, W. Stokhuyzen en de Knil-kapitein F. van der Veen (zij kwamen op 6 augustus op het eiland Rodriguez aan en eind september op Ceylon), bevestigd, waarbij kapitein van der Veen zei, vernomen te hebben dat zich nog troepen bevonden ten zuiden van Garoet en bij Buitenzorg (zie kaart III op p. 58-59) en dat die laatste goed bewapend zouden zijn¹ – het staat voor ons overigens vast dat wat zij over de toestanden op Java wisten te berichten, Egerton Mott en Quéré niet heeft bereikt voordat zij hun eerste *party* uitzonden.

Die twee waren er in de maanden april, mei, juni en juli '42 niet in geslaagd, *Raden Iswahjoedi* op Java aan land te zetten, trouwens: door het plan om uitsluitend een Javaan uit te zenden had Egerton Mott een streep gehaald. Hij had, uitgaande van zijn 'typisch Engelse ideeën', aldus later van der Plas, op schrift gesteld dat er steeds uit meer dan één persoon bestaande *parties* moesten worden uitgezonden en dat al die *parties* door 'a white man' moesten worden geleid² – een opzet die in heel Zuidoost-Azië riskant was maar dubbel riskant op het dichtbevolkte Java, waar onbekende blanken onmiddellijk de aandacht zouden trekken.

Hoe kreeg men die blanken en trouwens ook hun helpers bijeen? Quéré droeg er zorg voor dat alle militairen van de Koninklijke Marine en het Knil in Australië een rondschriften ontvingen waarin vrijwilligers werden opgeroepen voor acties die als gevaarlijk werden aangeduid. Er meldden zich omstreeks dertig aan: meer dan er nodig waren – de selectie nam enige tijd in beslag.

De bedoeling was dat de eerste *party* naar Java, aldus kolonel J. J.

¹ Voor zijn vertrek van Java had van der Veen een gesprek kunnen voeren met kapitein R. J. de Lange die tot zijn arrestatie in midden augustus '42 van Bandoeng uit een brede illegale activiteit had ontplooid. ² Getuige van der Plas, *Eng.*, dl. VIII c, p. 1357.